

İyi Numara

Hatırlayamıyorum ne zamandı, oyun kâğıtlarıyla yapılan sihirbazlık numaralarının gerisinde daima basit bir matematiksel gerçek olduğunu fark ettiğimde. Beni en çok şaşırtan aldatmacaların en basit matematik kuralları kullanılarak üretilmiş olması, işin tuzu biberiydi.

Bu sayfalarda daha önce aldatmacaların birkaç tanesinin gerisinde yatan matematiği anlattım. Bugün de bir tane anlatayım. Böylece, 2. yarıyla başladığınız günlerde içiniz açılsın.

Elinizde 52 kâğıttan oluşan bir deste olsun, yani destenin içinden jokerler çıkarılsın. Sevdiğiniz ve şaşırtmaktan hoşlanacağınız, şaşırmaktan zevk alan bir yakınınızı alın karşınıza. Deyin ki "aklından 1 ile 10 arasında bir sayı tut". "Tuttum" desin, siz de o zaman "Şimdi bu destedeki kâğıtları teker teker açacağım. Tuttuğun sayıya kadar kâğıtları içinden say. O sayıya gelince açtığım kâğıdın üzerindeki sayıya dikkat et. Eğer resimli bir kâğıt açmışsam, onu da 1 olarak kabul et. Bu noktadan sonra kâğıdın üstündeki sayı kadar gidene kadar içinden say. Bu sefer en son açtığım kâğıdın üstündeki sayıya odaklan."

Takep edememiş olabilir, örnek yapın: "Örneğin tuttuğun sayı 3 olsun. Ben kâğıtları açıyorum. Bak ilk kâğıt sinek 5, ikinci karo valesi ve üçüncü maça 6. Şimdi 6 sayısına odaklan. Kâğıdın rengi önemli değil". Sonra yavaş yavaş 6. kâğıda kadar açın. "Bak 6. kâğıt kupa papazı. Bu 1 demektir, hatırla." Sonra bir kâğıt daha açın. "Bak şimdi de karo 4 geldi. Buradan 4 sayacaksınız" diyerek güzelce açıklayın. Buradan sonra nasıl devam edeceğini hâlâ anlamamışsa, acilen şaşırtmak için bir başkasını bulun!

Şimdi aldatmacaya başlayabilirsiniz. Karşınızdaki kişi sayısını tutmuş olsun. Siz de içinizden bir sayı tutun. Tercihen 1 olsun; ama 1 ile 10 arasında herhangi bir sayı tutabilirsiniz. Ve kâğıtları yavaş yavaş açmaya başlayın. Unutmayın, örneği verdikten sonra kâğıtları karıştırıp durumu sıfırlamak gerekir. O sayısın, siz de sayın. Sonunda siz kalan kâğıt sayısı ile sayamayacağınız bir kâğıda geleceksiniz. Örneğin en sonda 6 çıkmış olsun da, geriye 6'dan daha az sayıda kâğıt kalmış olsun. O zaman arkadaşınıza, en son geldiğiniz kâğıdın 6'lı olduğunu rahatça söyleyebilirsiniz. Çünkü o da sizin geldiğiniz noktaya gelmiş olacaktır.

Ne yaptık? Arkadaşınız bir sayı tuttu. O sayı kadar ilerlediğinizde açılan kâğıdı kendisine ilk anahtar sayı olarak aldı. Sonra ikinci, üçüncü vb. anahtar sayılar üzerinden destenin sonuna kadar ilerledi. Diyelim ki $a_1, a_2, a_3, \dots, a_5$ dizisi sonunda destenin artık ilerleyemeyeceğiniz noktasına geldi.

Aynı anda siz de kendi dizinizi oluşturduunuz: $b_1, b_2, b_3, \dots, b_5$
Sonunda göreceksiniz ki $a_5 = b_5$

"İşte bu kâğıt" diyeceksiniz b_5 'yi göstererek.

Bir örnek vereyim isterseniz:

Burada her sırada 13 kâğıt olmak üzere 4 sırada 52 kâğıt var. Açık gösterdim ama, siz kapalı bir deste olduğunu hayal edebilirsiniz.

Diyelim ki karşınızdaki kişi 3 sayısını tutmuş olsun, siz de 1:

$$\begin{aligned} a_1 &= K=1 & b_1 &= 2 \\ a_2 &= K=1 & b_2 &= K=1 \\ a_3 &= 9 & b_3 &= 9 \end{aligned}$$

Görüyorsunuz 3. adımda iki dizi bir ve aynı oldu.

Sonraki yol şöyle yürünecek:

Kupa 4=>sinek 5=>kupa 6=>maça 10=>karo 3=>sinek 8=>maça 4

Geride iki kâğıt kaldığına göre, "senin geldiğin kâğıt maça 4" diyeceksiniz.

Bu örnek çok çabuk birleşti. Tekrar yapalım.

Oyun arkadaşınız 7 tutsun, siz de gene 1:

a dizisi: sinek 4=>kupa 7=>sinek 5=>kupa 6=>maça 10=>karo 3=>sinek 8=>maça 4

b dizisi: karo 2=>kupa K=>sinek 9=>kupa 4=>sinek 5=>kupa 6....

Gördünüz mü, bu sefer kupa 6'da birleştiler. Sonrası gene ortak olacak yolculuğun.

Yanlış anlaşılmasın, hep sondan üçüncü kâğıda gelinecekmış gibi düşünmeyin. Bizim yaptığımız örneklerde öyle denk geldi. O kadar.

Bu Amerikalı bir matematikçi Martin Kruskal tarafından kurgulanmış bir numara. Kendisi Rutgers Üniversitesi'nin önde gelen bir matematikçisi idi. 2006'da 81 yaşındayken bize ve dünyaya veda etti.

Bu aldatmacada, iki farklı dizinin aynı noktada buluşması olasılığı yüzde 84 civarında. Yani arada sırada yüzünüzün kızarması olasılığı var. Genellikle, birisine aklından 1 ile 10 arasında bir sayı tut dediğinde büyük çoğunlukla 7 tutarlarmış. Siz de tuttuğunuz sayıyı 7 olarak seçerseniz, yüzünüzün kızarması olasılığı düşüyor olabilir. Matematiksel olarak, 1 ile başladığınızda başarı şansınız daha yüksek.

Başka ayrıntılarla sizi yormayayım. Güzel numara, keyfini çıkarın. Matematik size daha ne yapsın yani!

Neredeyse unutuyordum:

Dünya Pi günü bu sene de 14 Mart'a denk geliyor.

3.14. 2011. Kutlu olsun. Pi'yi kızdırmayalım!

